

En bys ansigt.

Dragør er en dejlig by - oprindeligt en lille skipper og lodsby på østkysten af Amager - nu en mondæn, badeby.

I middelalderen var sildefiskeriet af stor betydning for byen. En hel del indbyggere kan føre deres stamtavle tilbage til fireogtyve hollandske familier, som Kristiern den Anden lod indføre og bosætte i St. Magleby på Amager for at dyrke grøntsager til slottet. Disse familier bredte sig over hele øen - og mangen Dragørboer stammer herfra.

Dragørs ansigt er mange ting, blandt andet hele atmosfæren, som smyger sig om en.

Jeg vil nu gå tilbage og fortælle om det ansigt, jeg husker fra ca. 1915 til 1920, når jeg som barn besøgte onkel og moster.

Et af de morsomste træk af ansigtet synes jeg var gåserumperne og deres efterladenskaber - sådan en - hum-hum - i det grønne græs på Vestgrønningen. Dragør vrirlede jo med gæs, store, fede der vraltede omkring os og hvædede - om sommeren blev de sejlet over til Saltholm den lille ø i Øresund - for at græsse.

Et andet træk - var "Blegen" - den store eng, hvor lærred ved lærred lå udspændt og blev hvidere og hvidere i solen og den dejlige saltvandsduft, som strøg hen over det.

Sol og Dragør hører sammen - det var altid solskin dengang.

"Blegen" lå langs med den flade sydstrand, hvor små, rillede bølger sagte rullede ind - og på den anden side, så vi tydelig Sverige.

Et tredje træk - var de røde køer, som af sig selv drev hjem til gårdene ved aftenstid for at blive malket. De kom luntende ned af Vestgrønningen og efterlod store kager på deres vej.

Ved gårdene ventede landliggekøerne med deres spande på den nymalkede mælk, som kun lige gik igennem et klæde.

Jeg har altid synes, at nymalket mælk smagte af røde kohår.

Endnu et træk - var den lille jernbanestation - Amagerbanen - der blev åbnet omkring 1907 - nu er den nedlagt og store moderne rutebiler kører i dens sted. - Dette lille morsomme tog, som alle landliggerægtemændene tog ind med om morgenen til deres dont i København - og vendte tilbage med om aftenen, hvor de jublende blev modtaget af børnene, der hoppede og sprang ved siden af dem, medens de ivrigt fortalte, hvor langt de havde svømmet i dag, og hvor mange grader vandet var.

Den gamle badeanstalt, som vist ikke eksisterer mere, lå et godt stykke ude i vandet, hvortil førte en meget lang bro - for enden af denne gik damerne til venstre og herrene til højre. - Hos damerne var der liv og glade dage - børn og voksne tumlede sig mellem hinanden i det lille firkantede bassin, hvor et tykt tov var spændt ud tværs over, så man kunne hænge og sprælle i det. - Skrig og skrål af små børn, som på moders arm blev tvungen ned under vandet - medens de tissede af skræk. Unge piger - dygtige svømmere som vovede sig ud af bassinet - ud på det dybe og tog retning mod Dragør-fortet, som lå og tronede et lille stykke ude. - Engang imellem blev der panik blandt damerne, som lå nøgne og soled sig, når der pludselig dukkede en mands hoved op af bølgerne temmelig nærgående - en nysgerrig fra herreafdelingen, som ikke kunne modstå et kig. - De små omklædningsrum duftede af kvindesved og vådt hår - hvor var der dejligt.

En begivenhed, som der blev set meget hen til, var Dragørfesten.

Det skete i anlægget, hvor der var danse-estrate - børnene morede sig dejligt om eftermiddagen, medens ungdommen tog det i besiddelse om aftenen. - Man morede sig ved skydetelte, tombolaer og isboder - ja - der var stemning - ægte Dragørstemning.

Også de "indrødte" var et træk i byens ansigt - deres syngende mål som minder om bornholmsk, - og på den tid, som jeg omtaler, var der endnu mangen gammel morlil, som bar den smukke nationaldragt. - Det var idyl, når man mødte dem i de små, snævre, toppede stræder, hvor rendestenen løb lige i midten - og hvor snærende ænder vraltede om. Mange gårde lå midt inde i stræderne - og der hentede vi nyopgravede kartofler - der var en delikat ram duft af jord, katte og grøntsager i bryggerset.

Jeg husker også en lille slikforretning med fedtede brystsukker i høje glas - en lille, venlig, pukkelrygget kone som altid gav godt mål for tiøren. - Da hun døde giftede manden sig igen med en, der var pukkelrygget - folk sagde, at det var fordi, at så passede hun bedre til fordybningen i sengen - så var hun fri for at købe ny madras.

Ude ved nordstranden lå grushullerne, en dejlig tumleplads - vi plukked hjertegræs og flettede armringe.

Dragør var et eldorado for tegnere og kunstmalere - afdøde tegner Thomas Iversen og maleren Chr.F. Beck var nogle af de første, som tog byen i besiddelse.

Wallerstrand med den lille gamle bådehavn - duften af tang - vandet var fløjlsblødt og lunkent. - Et kært træk af ansigtet.

Om søndagen forandrede ansigtet sig - da vältede københavnerne ind over byen med børn og madkurve - ud til sydstranden eller til venner og bekendte - hverdagen var bedst.

Dragør havn - en hel anden duft af tjære og bolværk - der sad de gamle søulke - bagdel ved bagdel - minsanten - om det ikke også var et træk af ansigtet.

Fra havnen skød molerne sig ud i vandet - promenademolen hvor aftenture foregik - og stencmolen hvor børnene helst ville ud - fordi det var så spændende at balancere på de store sten. - Ja aftenturen på molen var en passende afslutning på en dejlig sommerdag. - Børnene var bynte gik pent med far og mor i hånden. - Børsund lå blankt og stille i den nedgående sols stråler - og torskekeriet var i fuld gang.

Nordre Røse fyrtårn blinkede i det mørke. - Sommeraftnerne var varme og de gamle fiskere sad uden for deres små, hyggelige huse og røg en aftenpipe, medens konerne var flittige med strikkestrømpen - vi var på nik med alle.

Ungdommen gik sammen i klynger - alt åndede ro, kun motorbådernes tikken hørtes ind over vandet. - Vor tids knallertstøj fandtes ikke.

På Strandhotellet og Badehotellet var dansen i fuld gang - det Krystedans tidsalder -

En Dragør-gul alle tiders bedste is - vankede der også af og til på aftenen - og så hjem til en gang tykmælk eller jordbær på altanen medens tusmørket sænkede sig og græshopperne begyndte deres aftensang.

Men - alle ansigter forandrer sig - det er tidens gang, og det har Dragør også gjort - men i stedet for at blive ældre, er det bleven yngre - med andre ord - det har fået en ansigtsløftning efter tidens krav.

Der er ikke meget tilbage af de gamle træk - og nu er det andre børn, som ser på det med deres øjne - og sådan vil de huske og elske det - lig som vi har gjort - for alt skal jo følge med tiden -
også byens ansigt.

ELLEN JENSEN
ODENSE